

Okamžité platby ČNB šetří podnikatelům čas i peníze, QR kód v místě prodeje přesto zatím využívá jen pětina z nich

13.4.2026 - Jaroslav Krejčí | Česká národní banka

Prakticky každý podnikatel či živnostník v ČR má dnes k dispozici rychlou, levnou a jednoduchou alternativu k přijímání úhrad kartou, hotově či na fakturu - okamžité platby. Ti, kteří tuto možnost zákazníkům nabízejí, s ní jsou přitom takřka bez výjimky spokojeni. Šetří jim čas a výrazně snižuje náklady na karetní poplatky či manipulaci s hotovostí. Čtyři pětiny malých podnikatelů přesto variantu, při které stačí zákazníkům zobrazit při placení QR kód k načtení mobilním telefonem, vůbec nevyužívají. Hlavně proto, že o ní zatím nemají dost informací.

Průzkum agentury IPSOS pro Českou národní banku ukázal, že naprostá většina (98 %) malých podnikatelů a živnostníků, kteří zákazníkům umožňují zaplatit QR kódem přímo při nákupu, je s touto možností spokojeno. Oceňují především okamžité připsání peněz na účet, přehled o platbách v reálném čase a skutečnost, že v takovém případě nepotřebují platební terminál a obejdou se i bez manipulace s hotovostí.

„Budoucností je platit jednoduše a levně mobilem přes okamžité platby. Jako dnes s platební kartou. Ovšem s tím rozdílem, že by se platilo zcela bez ní, pouze prostřednictvím systému ČNB. Jsme schopni systém okamžitých plateb provozovat za padesátkrát nižší náklady, než co dnes lidi a podnikatele stojí karetní systémy,“ říká guvernér ČNB Aleš Michl.

Vše funguje pomocí systému okamžitých plateb, který ČNB provozuje už od roku 2018 a postupně se do něj zapojovaly další a další banky. Zákazníkovi stačí jednoduše načíst zobrazený QR kód pomocí mobilní aplikace svojí banky a potvrdit platbu. Prostředky jsou pak v průměru do 3 sekund připsány na účet podnikatele, jenž tak může přijetí platby ihned ověřit. *„Řada malých podnikatelů či živnostníků si pochvaluje také fakt, že zatímco s přijímáním úhrad kartou a využíváním terminálů bývají spojeny poplatky, za odeslání či přijetí okamžité platby si dnes banky většinou neúčtují vůbec nic,“* komentuje výsledky průzkumu mluvčí ČNB Jaroslav Krejčí.

Ačkoli systém okamžitých plateb dokáže šetřit podnikatelům a živnostníkům peníze i čas a v roce 2025 se do něj připojila i poslední velká banka, takže dostupnost v ČR je nyní již prakticky 100%, QR platby v místě prodeje stále přijímá jen pětina malých podnikatelů.

Podle průzkumu agentury IPSOS přitom nejsou hlavním důvodem obavy o bezpečnost či strach z toho, že platba neproběhne - okamžité platby jsou mimořádně bezpečné a spolehlivé. Největší bariéru představuje nedostatek informací. Jako důvod, proč v místě prodeje nepřijímá QR platby, jej uvedla bezmála čtvrtina respondentů. Část podnikatelů se například také mylně domnívá, že okamžitá platba jde do určité (velmi krátké) doby zrušit, a obává se tak rizika, že nedostane zapláceno. Někteří malí podnikatelé či živnostníci pak sice QR kódy přidávají na faktury odběratelům, přímo v místě prodeje ale tuto formu přijímání plateb nenabízejí. A to i přesto, že se část zákazníkům na tuto možnost placení aktivně ptá. Alespoň občas se s tím setkává čtvrtina malých podnikatelů, kteří dosud okamžité platby nepřijímají.

Obliba okamžitých plateb roste

Kromě úhrad za nákup zboží či služeb přímo na místě dokážou okamžité platby zjednodušovat lidem život v řadě dalších případů – například při převodech peněz mezi členy rodiny či kamarády, při online nakupování nebo [nově také při placení státním a veřejným institucím](#). Jejich obliba a celková míra využívání v ČR tak rychle roste.

Jen od nástupu současné bankovní rady ČNB v létě 2022 se průměrný denní počet okamžitých plateb ztrojnásobil. V prosinci 2025 jich systém ČNB zpracovával v průměru 2,02 milionu denně, což je nejvyšší hodnota v historii. Meziroční nárůst v tomto případě činil bezmála 30 %.

Na celkovém počtu mezibankovních převodů se okamžité platby podílejí již ze 45,5 % (v březnu 2026), zatímco v polovině roku 2022 to bylo pouze 21 %. Výhodou okamžitých plateb je zejména rychlost, bezpečnost a dostupnost 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, včetně víkendů a svátků.

ČNB navíc stále pracuje na dalším rozšiřování využití okamžitých plateb pro podnikatele i veřejnost. Přípravuje se například zavedení hromadných okamžitých plateb, které mohou usnadnit například výplatu mezd. Důležitým milníkem také bude, že od ledna 2027 budou muset tuzemské banky přijímat okamžité platby v eurech a od července 2027 eurové platby odesílat v nepřetržitém režimu.

Podrobné a přehledné informace o tom, jak okamžité platby fungují, které banky je nabízejí a v jakých situacích mají největší přínos, jsou k dispozici [na webu České národní banky](#).

Jaroslav Krejčí
mluvčí ČNB

Informace o průzkumu: online výzkum uskutečnila agentura IPSOS na vzorku 300 respondentů z řad živnostníků a firem do 5 zaměstnanců napříč celou ČR. Sběr dat probíhal v říjnu 2025. Zároveň se v září 2025 na dané téma uskutečnilo 7 kvalitativních individuálních rozhovorů s podnikateli a malými živnostníky.

<https://www.cnb.cz/cs/cnb-news/tiskove-zpravy/Okamzite-platby-CNB-setri-podnikatelum-cas-i-penize-QR-kod-vmiste-prodeje-presto-zatim-vyuziva-jen-petina-znich>